

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 234/07-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. septembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť I. J., N. M., zastúpenej advokátkou JUDr. I. R., Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoP 122/06 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. septembra 2006 doručená sťažnosť I. J., N. M. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoP 122/06.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla: *„Vo veci sp. zn. 25 P 14/2006 vedenej na Okresnom súde Košice II sa vedie konanie o úprave práv a povinností rodičov k mal. Ch. J., dieťaťa rodičov: sťažovateľky – matky... a otca P. J. Doposiaľ toto konanie nie je právoplatne skončené.*

Okresný súd Košice II uznesením sp. zn. 25 P 14/2006 zo dňa 20. 3. 2006, ktoré bolo doručené právnej zástupkyňi sťažovateľky dňa 22. 3. 2006... návrhy na vydanie predbežného opatrenia rodičov zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka prostredníctvom právnej zástupkyne odvolanie dňa 5. 4. 2006 prostredníctvom pošty...

Posledný deň lehoty u sťažovateľky pripadal na deň 6. 4. 2006, pričom ona podala toto odvolanie už dňa 5. 4. 2006...

Proti tomuto uzneseniu podal otec mal. dieťaťa dňa 12. 4. 2006 na Okresnom súde Košice II odvolanie.

Ako to vyplýva z predkladacej správy Okresného súdu Košice II zo dňa 11. 4. 2006 adresovanej Krajskému súdu v Košiciach, okresný súd predložil spis s opravným prostriedkom, ktorý podala matka... s tým, že uvedené rozhodnutie prevzala dňa 22. 3. 2006 a odvolanie podala na pošte dňa 7. 4. 2006...

Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 8 CoP 122/2006 zo dňa 28. 4. 2006 zmenil uznesenie tak, že zveril mal. Ch. do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na výživu maloletej 1.500,- Sk mesačne... Ako to vyplýva zo záhlavia predmetného uznesenia, krajský súd rozhodoval... o odvolaní otca...

Dňa 24. 7. 2006 podala sťažovateľka... na Krajský súd v Košiciach žiadosť a žiadala, aby krajský súd rozhodol o jej odvolaní... Doposiaľ sťažovateľke nebola doručená... žiadna odpoveď na jej žiadosť.“

Sťažovateľka k namietanému porušeniu základných práv postupom krajského súdu uviedla: *„tým, že odvolací súd v uvedenom konaní neprejednal jej odvolanie proti rozhodnutiu Okresného súdu Košice II zo dňa 20. 3. 2006 sp. zn. 25 P 14/2006-51 a to*

napriek tomu, že odvolanie proti tomuto rozhodnutiu podala a súdom prvého stupňa... bolo odvolaciemu súdu... toto odvolanie predložené... o odvolaní otca proti tomuto rozhodnutiu Krajský súd v Košiciach rozhodol... a keďže išlo o jediné rozhodnutie ktoré napadli odvolaním... sťažovateľka ako aj otec, nie je možné rozhodnúť osobitne o odvolaní matky...

Na porušení práva sťažovateľky nič nemení skutočnosť, že Krajský súd rozhodujúc len o odvolaní otca zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že zveril maloleté dieťa do výchovy matky – sťažovateľky a zaviazal otca na platenie výživného.

Vo svojom odvolaní som totiž okrem iného uvádzala argumenty, ktoré poukazovali na nesprávny postup súdu prvého stupňa podľa § 205 ods. 2 pís. a) O. s. p. bolo totiž povinnosťou súdu... po prejednaní môjho odvolania uviesť odôvodnení rozhodnutia, či moje odvolanie považuje za dôvodné a v akom rozsahu... tým, že odvolací súd o mojom odvolaní nerozhodol, odňal mi možnosť aby v súlade so svojou vecnou príslušnosťou rozhodol o mojich námietkach proti rozhodnutiu a postupu súdu prvého stupňa.“

Sťažovateľka v prílohe k svojej sťažnosti ústavnému súdu predložila podací lístok č. 83080447, z ktorého vyplýva, že jej odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) bolo na poštovom úrade Košice 3 podané 5. apríla 2006, ako aj oznámenie Slovenskej pošty o výsledku reklamačného konania z 8. augusta 2006, podľa ktorého bolo jej odvolanie adresátovi (okresnému súdu) doručené 7. apríla 2006.

V sťažnosti sa sťažovateľka domáhala, aby ústavný súd rozhodol, že postupom krajského súdu bolo porušené jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 30 000 Sk a náhradu trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby

tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú. Za zjavne neopodstatnenú je možné považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05, I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namietala porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v odvolacom konaní sp. zn. 8 CoP 122/2006, pretože svojím uznesením z 28. apríla 2006 rozhodol len o odvolaní otca maloletého dieťaťa (ďalej len „otec“) proti uzneseniu z 20. marca 2006 a nerozhodol o odvolaní sťažovateľky proti tomuto uzneseniu, ktoré bolo taktiež podané v zákonnej lehote.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery

všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Z obsahu listín pripojených k sťažnosti vyplýva, že okresným súdom je na základe návrhu otca vedené konanie pod sp. zn. 25 P 14/2006 o úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu, účastníčkou ktorého je aj sťažovateľka ako matka dieťaťa.

V uvedenom konaní vyššia súdna úradníčka okresného súdu uznesením z 23. januára 2006 rozhodla o nariadení predbežného opatrenia, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti otca. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom žiadala maloleté dieťa zveriť do jej starostlivosti a otcovi určiť povinnosť platiť výživné 1 500 Sk mesačne.

Okresný súd na základe odvolania sťažovateľky s poukazom na ustanovenie § 374 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) uznesením č. k. 25 P 14/2006-51 z 20. marca 2006 rozhodol tak, že návrhy oboch účastníkov konania na vydanie predbežných opatrení zamietol. Proti tomuto uzneseniu z 20. marca 2006 podali sťažovateľka aj otec v zákonnej lehote odvolanie. Podanie odvolania v zákonnej lehote sťažovateľka preukázala listinnými dôkazmi pripojenými k sťažnosti (podací lístok č. 83080447, oznámenie Slovenskej pošty o výsledku reklamačného konania z 8. augusta 2006).

Vo svojom odvolaní sťažovateľka namietala, že okresný súd uznesením z 20. marca 2006 rozhodol o jej odvolaní proti uzneseniu z 23. januára 2006 (vydaného vyššou súdnou úradníčkou) v rozpore s ustanovením § 374 ods. 3 OSP, pretože týmto rozhodnutím nevyhovela jej odvolaniu v celom rozsahu. Krajskému súdu sťažovateľka v odvolaní navrhla, aby: *„odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil (uznesenie z 20. marca 2006; pozn.)*

a rozhodol o mojom odvolaní zo dňa 10. 3. 2006 proti uzneseniu Okresného súdu Košice II sp. zn. 25 P 14/2006-17 zo dňa 23. 1. 2006 tak, že tomuto odvolaniu vyhovie a zmení ním napadnuté uznesenie tak, že návrh otca na vydanie predbežného opatrenia, ktorým žiada zveriť mal. Ch. do jeho výchovy zamietne a predbežným opatrením zverí mal. Ch. do mojej starostlivosti a uloží otcovi prispievať na jej výživu sumou 1.500,- Sk mesačne alebo, aby napadnuté rozhodnutie súdu sp. zn. 25 P 14/2006-51 zo dňa 20. 3. 2006 zmenil tak, že predbežným opatrením zverí mal. Chanel do mojej starostlivosti a uloží otcovi prispievať na jej výživu 1.500,- Sk mesačne.“

Krajský súd v odvolacom konaní rozhodol uznesením č. k. 8 CoP 122/2006-63 z 28. apríla 2006, ktorým zmenil uznesenie z 20. marca 2006 tak, že maloleté dieťa predbežne zveril do starostlivosti sťažovateľky a otcovi uložil povinnosť prispievať na jeho výživu sumou 1 500 Sk mesačne. Podľa sťažovateľky krajský súd v uvedenom konaní porušil jej v sťažnosti označené práva tým, že v ňom rozhodol len o odvolaní otca a s jej odvolaním sa vôbec nezaoberal.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom uznesení okresného súdu, odvolania sťažovateľky a uznesenia krajského súdu konštatuje, že uznesenie krajského súdu signalizuje nedostatky spočívajúce v tom, že krajský súd v záhlaví svojho uznesenia vymedzil svoje konanie tak, že ním rozhoduje iba o odvolaní otca. O odvolaní sťažovateľky sa ani v odôvodnení tohto uznesenia nezmienil.

Zároveň však ústavný súd konštatuje, že vecný obsah rozhodnutia krajského súdu, skutkové a právne závery v ňom uvedené a samotná jeho výroková časť nasvedčujú tomu, že sťažovateľka v tomto konaní dosiahla to, čo sledovala a jej odvolacím návrhom bolo vyhovené.

Účelom uplatnenia každého procesného práva je zabezpečiť ochranu určitého materiálneho práva, resp. domôcť sa svojho materiálneho práva (nároku). V danom prípade krajský súd v napadnutom uznesení rozhodol tak, že v plnom rozsahu vyhovel tomu, čoho sa domáhala sťažovateľka uplatnením svojho procesného práva, aj keď na základe návrhu

protistrany v uvedenom konaní. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka si bola vedomá, že sa domáha na ústavnom súde ochrany svojich práv len z formálnych dôvodov (z materiálneho hľadiska bola napadnutím uznesením uspokojená). Sťažovateľka ale dosiahla napadnutým uznesením krajského súdu to, čo sledovala uplatnením svojho práva na podanie odvolania. Preto v okolnostiach prípadu by hodnotenie tejto zjavnej chyby krajského súdu a následné ústavným súdom vyslovené porušenie označených práv sťažovateľky znamenalo v konečnom dôsledku formalistický prístup ústavného súdu k rozhodovaniu.

V tejto súvislosti ústavný súd tiež poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej vyslovil, že účastník sa na súd neobracia so žiadosťou o ochranu jednotlivého procesného oprávnenia, ale vždy o ochranu svojho občianskeho práva, ktoré musí mať materiálnu povahu alebo procesnú povahu s materiálnym dopadom na právne postavenie účastníka (m. m. II. ÚS 307/06).

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ako judikatúra Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom), tak aj doterajšia judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. v prípade Delcourt, resp. Monnel a Morris) pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu.

Kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie namietanej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom pre rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 193/06, II. ÚS 210/06, IV. ÚS 238/07). O akýto zásah však podľa názoru ústavného súdu v danej veci nešlo).

Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2007